

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiokkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos. E. Berta dohánytözsdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak és földműveseknek évi 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken

Barta Arnold.

A király Barta Arnoldot, a Magyar Agrár- és Járulékbank vezérigazgatóját az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki. A mostani kormány sok, érdemtelen, méltatlan kitüntetés után, végre egy olyan, amely megnyugvással tölti el mindazokat, akik a közélet eseményeit figyelemmel kísérik.

Ez a kitüntetés méltán kelt megelégedést és örömet a legszélesebb körökben; de különösen ott, ahol e kiváló pénzügyi szakférfi munkásságát közelről ismerik.

Barta Arnold fontos hivatása teljesítése közben soh'se hódolt személyes tekinteteknek, önös érdekeknek, hanem mindenkor az ország érdekét, a nép javát tartotta szem előtt. Mint az agrár- és járulékbank vezérigazgatója soh'se vallotta azt az egyoldalú, káros fölfogást, hogy csupán a bank anyagi helyzetét kell megerősíteni, a részvények értékét emelni, az osztalékot fokozni; — hanem az intézet érdekeit mindég összeegyeztette az ország kívánalmaival, a közgazdasági érdekekkel. Amidőn az Agrárbankot 1898-ban újjászervezték, s a vezérigazgatói állást a külföldről jó hírnévvel visszaérkezett Barta foglalta, az intézet rohamléptekkel halad a fejlődés és megerősödés útján. Ma már olyan fokon áll, hogy az országos pénzügyi viszonyok irányításában mint elsőrendű tényező szerepel.

Nekünk bácsmegyeieknek különös

okunk van a királyi kegy eme megnyilatkozásán örvendenünk, mert Barta jóakarátának és éber körültekintésének köszönhetjük, hogy megyénknek egyik leghatalmasabb és legerőteljesebb pénzintézete, a zombori Agrártakarékpénztár, s időközben keletkezett több fiókja létrejött, s vezetésük kitűnő kezekbe került miáltal Bácsmegye pénzügyi s közvetve kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági állapota gyökeresen megjavult.

Az üdvözlőknek ama nagy csoportjához, akik Bartát ez alkalommal jókívánásaikkal fölkeresték, mi is szívesen csatlakozunk.

A szeghegyi jegyzőválasztás.

A szeghegyi jegyzőválasztás ügye, melynek sötét háttérét két ízben is bemutattuk, nagy izgalmat kelt Bácsmegye közigazgatási köreiben. Megütközéssel halljuk, hogy undorító protekciójahajhászással le akarják szorítani az érvényesítés teréről azokat a derék, jóra való embereket, akik fáradhatatlan, komoly, hasznos munkássággal viték előbbre s emelték magas színvonalra a megyei közigazgatás fontos ügyét. S helyettük olyat akarnak nyeregbe ültetni, a ki előtt a gyakorlati közigazgatás halvány fogalom, akinek egyedüli kétes érdeme az, hogy egy, a hatalmon levő párthoz tartozó országgyűlési képviselőnek politikai megbízottja, korteszöke. Az ilyen kvalifikáció senkit se jogosít föl arra, hogy a maga

anyagi helyzetét, eme állás betöltésére méltó férfiak legyűrésével javítsa.

A felháborodás, melyet ez az eset előidézett, legkiáltóbban nyilvánul meg a községi tisztviselők köreiben. A hangulatot híven fejezi ki a községi segédszemélyzet hivatalos lapja, a „Törekvés“ legutóbbi számában megjelent eme figyelemreméltó keményhangú közlemény:

Szeghegy községnek tizenhárom legokosabb „államférfiai“ a közs. bíróval az élén a napokban tisztelgett Fernbach Károly főispánnál és Balogh Ernő országgyűlési képviselőnél, s abbéli óhaját fejezte ki, hogy dr. Tausz Fülöp topolyai ügyvéd „választassék meg szeghegyi jegyzőnek és erre nézve kérte a felsőbbhatóságok jóakaratu támogatását“. Mi tudjuk, hogy erre az állásra több jóra való, derék kartársunk pályázott, s nem hisszük, hogy a „felsőbb hatóságok“ ügyvédet fognak „jóakarattal támogatni“. Avagy hiába várnak sokan és sokan 20—30 évig, s nyomorognak azon a szegyenletes kocsis-fizetésen, hogy most ügyvéd vegye el egyikétől a rég megérdemelt kenyeret? *Miért nem marad a „szuster a kaptafánál“?* De hát — ugy nyilatkozott egy szeghegyi — miért ne válasszanak ügyvédet, mikor ezáltal egyszemélyben lesz nekik ügyvédjük is, meg jegyzőjük is. Mi elhiszük nekik, hogy jobban is menne akkor az ügyvédi iroda, mint a jegyzői. S ez természetes is, mert ahhoz ért a doktor ur. De hogy ért-e a jegyzőség-

Az utolsó „Vajdák.“

— A „Bácsmegye“ eredeti tárczája. —

Irla: DEL TORÓ.

Nem valami híres oláh vajdákról lesz itt a vonal alatt szó, nem, csak a Vajda testvérekről. Muzsikások voltak. Magyarul: cigányok és laktak egyaránt a bajai „czigányvégben“. A bandájuk tizenkét emberből állott: mind Vajdák-ból telet ki. Szép szál legények voltak egytől-egyig. Az olajbarna arcukhoz kitűnően illett a szénfekete körszakál. Daliás, hetyke alakjuk úgy festett az uri szalonokban, mintha mindannyian montenegrói hercegek lettek volna. Hát még a Vajda-lányok milyenek voltak? No, ember volt az a talpán, aki azoknak a szemfényét kiállotta! Ugy csillogtak azoknak a vastag, boltíves szemöldökeik alól a bogárszemek, mint a tüzes istennyila!

A férfiak közül legjobban kezelte a „szárazfát“ az öreg Vajda Ferkó, a Vajda Gyurka és az ifjabb Vajda Ferkó. Az első volt a primás, a második a pikulás és a harmadik a gordonkás. Minden valamirevaló mulatságon a Vajdák bandája muzsikált. És nemcsak Baján, de az egész környéken is. Bácsországban abban az időben ők vitték a főszerepet a muzsikálás terén. Sőt országhírű fürdőekben is sirva-ritt a hegedűjük és ha bankókat nem is, de tapsokat bőven arattak mindenütt.

Egyszer, ugy emlékszem, Amerikába is szerződötték őket. Kaptak is nemzetirojtos sárga bakancsot, piros nadrágot és zöld dolmányt. Ugy néztek ki, mint a régi verbunkosok. De csak a tengerig jutottak. Ott megijedtek a tengeri beteg-

ségtől és hátat fordítottak az impresszáriónak. Hanem a hírek eljutott a yankeek országába és ez nekik elég volt. Nem vágyódtak a dollárok után, mert itthon is volt fehér cipő meg sült malacz bőven... Ők is ugy gondolkodtak, hogy: „Mindentűt jó, de legjobb otthon!“

Hát otthon kedve szerint vigadott is a városi „aranyifjuság“. A Vojnicok, Jankovicsok, Latinovicsok, Pilaszdnovicsok mindig virtuskodtak! A dzsentri vérük hevitette a keblüket. Persze, hogy ilyenkor a bankó nem maradt a zsebükben. A hegedűre ragasztották piros borral, fehér borral, mert hát ott sebbet fotografiát mutatott az az *angyalos papiros*, mint a zsinóros magyar dolmányban. De nem maradtak hátrább tőlük az Ödry Zoltánok, Csopor Gyulák, Dömötör Zuárdok, Szakállók, Radányok, Lengyel Bandik és a jó Isten tudná, hogy bajai fiatalágnak még hány életrevágó daliája?

És hát az „öregek“ se néztek összetett kézzel olyankor a csillagokat, mikor a Vajda Ferkó uri kezében megrándult a nyirettyű és azt sirta: „Czifra szűröm a tanuja, hányszor voltál a vállamra borulva!“

Bizony nem egyszer történt meg, hogy az „Arany bárány“ és az „Oroszlán“ falai, vagy a „Lökert“ csillogó termei visszhangzottak a pajkos jó kedvtől, meg a cigány muzsikájától. Három napig is eltartott ilyenkor a dárídó, igazi bácskai szokás szerint. A flaskók durrogtak, a poharak recsegték és a fuvola ezüst hangja rikatta a magyart.

Mert az mindig sirva vigadott!

Nem egyszer történt meg, hogy a Vajda Gyurka „pikulájából“ itták az isteni nektárt, máskor meg ugy megtömték a „pikulát“ zöldhasu bankókkal, hogy az a „jóság“ szuszogni se tu-

dott. Hej! jó világ volt akkor cigányra, urra egyaránt. Dült az „élet“ a hambárból. Adott az Isten bort, buzát, baraczkot tarkafarku malaczt... De most? ... Eh, jobb erről nem is beszélni! ...

Akkor még nem ültek festettképi kaszsiros frajlak velencei tükör előtt a trónuson, akik *ingyen* árulták a csábító csókokat és *pénzért* a bünnös szerelmet, de nem ám, hanem a „korcsmárosné kökény virág“ maga adta oda a legjobbit borát és szeretettel, kedvesen kocintott is az urfiakkal a hazáért. Ilyenkor aztán a Ferkó gyerekek „mesterkedte el“ a gordonkáján olyan szivrek szólon ezt a nótát: „Nézz rózsám a szemembe, — Mit olvasol belőle? ...“ hogy a mulató dzsentri fölkapta a sampányeros üveget és örömben-bujában végpermetezte pezsgővel a piroszemű leanderokat, a fehérszemű kaktuszokat. Megadta a választ a nótára, de ebből a szép korcsmárosné is értett valamit.

Hát bizony akkor nagyban járta a mulatság. Miért ne? Ha a pesti gavalléroknak meg volt a maguk Rác Paliája, Patikáriusa, Bokája meg Berkese, akiknek a „szárazfája“ a Komlóban, Beleznaiban, meg a Zrinyiben sirta el a világhírű bus magyar nótákat, mért ne lehetett volna meg a bácskai gavalléroknak is a maguk Vajdája?

Meg volt. Hissen, ha Vajda Ferkó rázendített arra a bubánatos nótára: „Lehullott a rezgő nyárfa ezüstsziñü levele“ ... vagy mikor ezt a szivetsimogató szerelmi nótát czifrázta: „Repülj fecském ablakára“ ... akkor egyszerre olyan csend honolt Bacchus birodalmában, hogy még a légy zümmögése is menydörgésnek tűnt föl, a mulató vigadó ember meg lehajtotta a fejét az

hez, az mellékes a — közigazgatásra! Erre a csekélységre is bátrak vagyunk a belügyminiszter ur figyelmét kikérni. Még valamit! Ezen szerencsétlen 13 számú küldöttség dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő ur, „felsőbb-hatósági jóakaratu támogatását” is volt kikérni. Mióta felsőbb hatósága a községnek az országgyűlési képviselő? *Mi jogon akar hatni egy képviselő a főszolgabírónak törvényadta jelölési jogára?* Hát még mindig divat hazánkban az annyira leszólt darabont-korszak specialitása: a képviselők protekciója? És erre vajjon fejet hajt-e a — főszolgabíró? Figyelemmel fogjuk kísérni ez ügy kimenetelét, s értesíteni fogjuk t. karunkat az eredményről: vajjon igaz-e az a közmondás, hogy „meghalt Mátyás király, oda az igazság . . .”

A községi segédzsemyezet helyesen cselekedett, hogy az ügyet szóvá tette. Mint önértetes, független férfiak, akiknek hivatásuk hű, becsületes teljesítésének tudatában nincs félni valójuk, kötelességük kartársaik veszélyeztetett érdekeit és a kar reputációját egységes, erőteljes állásfoglalással megóvni. Csakis így érik el a maguk elé tűzött célokat. Lanyha viselet, félelem és meghunyászkodás nem vezet sikerre.

A jánosalmi közállapotok.

Lapunk 28. számában „Botrányos közállapotok Jánosalmán” czimen közlemény jelent meg, melynek írója több sulyos mulasztással illette az ottani előjáróságot, különösen pedig Komáromi Gergelyt, a község bíráját.

Ezeket a vádakot Jánosalma előjárósága nevében Kopeczky Győző jegyző és Komáromi Gergely bíró hozzánk intézett levelökben részletesen megczáfolták.

A czáfolatnak készséggel adunk helyet, mert a község reputációját mi is szívünkön viseljük, meg kell azonban jegyeznünk, hogy a kifogásolt közlemény Kopeczky jegyző személyét nem érintette.

Az előjáróság nyilatkozata így hangzik:

1.) Az egyik, úgynevezett „Kálvária” temető az egyház tulajdona és birtoka, annak kezelése,

gondozása és őrzete alatt áll s ezt teljesíti is, amikor oda sirásót és temetőrt állított.

Ez a temető eredetileg a községen kívül állott, a község felé néző oldala kapuval és rácskerítéssel, a többi három oldala pedig árokkal vértetett körül. A lakosság rohamos szaporodása folytán községünkben az építkezés a legutóbbi pár év alatt oly hatalmas lendületet vett, hogy a kérdésben forgó temető körül fekvő apró földek házhelyektől osztatván fel, teljesen beépítettek, úgy, hogy a község apátplébánosának kérelmére szükségesnek látta az előjáróságot, hogy a temetőt fokozottabb rendőri felügyelet alá helyezze mindaddig, míg az egész temetőnek immár elhatározott kerítéssel való elzárása a jövő év folyamán az egyház által foganatosított fog. Könnyen belátható, természetes dolog az, hogy ha a temetőt körülvevő lakóházak egyike vagy másikának ajtaja egyszer-mászor véletlenül nyitva marad, avagy kapuja jószág- vagy kocsközlekedés céljából kinyitattik, az apróbb baromfi olykor-olykor az utcára juthat s kellő intelligencia hiányában a temetőt libalegelőnek tekintti. Így tehát míg a kerítés föl nem állítatik, addig az ilyen szörványos esetek ismétlődése el nem kerülhető, de e tekintetben is, ahányszor csak feljelentés következtében a házbéliek gondatlansága megállapított, ez mint kihágás megtorlatlanul nem marad, sőt ily esetekből kifolyólag a szegény alap javára több ízben pénzbeli bevételezések történtek. Maga a községi végrehajtó, az egyik temető szomszéd, aki hasonló esetekért szigorú eljárásban részesült. A „baromfityesztőtelep elnevezés rosszul sikerült szójátéknál egyébként nem tekinthető.

2.) Ha a községi végrehajtó éppen a jelzett baromfi-mizeria során a temetőrrel hajbakapott s azzal szemben a semmi körülmények között meg nem engedhető tettelegességre ragadtatta magát, ezen sulyos egyéni magaviseletből kifolyó vétségért az illetékes bíróság előtt fog felelni, mely ügyben a törvényszerű nyomozás már régebben megejtetett s a vonatkozó összes iratok az igazságügyi hatóság előtt fekszenek. No már ezért csak nem illethető váddal az előjáróság?

Ez a végrehajtó igen is mint ideiglenes hivatalnok tölti be állását s azért ideiglenesen mert az állás csak most áll szervezés alatt, az egész képviselőtestület s a felsőbb hatóságok egyetemes hozzájárulásával teljesíti a végrehajtói teendőket, működése községi és felsőbb hatósági ellenőrzés alatt áll, a törvényszerűen befolyt végrehajtási juttalékokból eredő díjazása pedig évenként elszámoltatik és törvényhatóságilag jóváhagyatik.

asztalra és gyémánt gyöngyököt hullatott a szeméből.

De nem kisebb virtuozitással húzta a banda: „Az Alföldön halászegény vagyok én” . . . „Kiddőlt a fa mandulástól” . . . „Kalapom szememre vigom” . . . stb. szívet-lelket gyönyörködtető nótákat.

Abban az időben kapott szárnyra Ráczi Palinak a híres jogászcárdása is: „Ráczi Palinak hegedűje” . . . Ezután a nóta után meg a fiatal diákság lelkesedett ugyanarra, hogy képes lett volna lehozni az égről a csillagokat is, mikor erre a nótára gyújtott rá Vajda Ferkó. Ez igazán gyújtott a fiatal szívekben! Hanem a czimbalmos se volt utolsó gyerek a bandában. Mikor azt a régi, kedves bajai nótát verte ki a czimbalmán szólóban, hogy: „Czigányasszony sátora” . . . akkor még a „nagyfejű urak” is ráborultak a „szerszámjára” es talán meg is csókolták azt a halványbarna homlokát, amely alatt úgy ugráltak ilyenkor a szénfekete szeméi, mint a meggyújtott rakétából a sustorgó tüzcillagok . . .

Igy levélhulláskor, rózsahervadáskor sokszor eszembe jut a Vajdáék bandája, mert mi tagadás benne, hébe-hóba magam is szomorkodtam a hegedűjük mellett. Talán volt is rá okom. De eszembe jut azért is, mert azóta se szomorkodtam czigány hegedűje mellett olyan igazánból! És eszembe jut még azért is, mert olyan szép egyetértést, összetartást még nem láttam soha czigányban, mint amilyen a Vajda testvérek közt volt. Sérlette volna az uri becsületüket, ha csak tréfából mondták volna is egymásnak:

— A hideg: aki leli; a nyavalya: aki töri; a devla: aki üti; a kórság: aki rázza . . . ezt a morét! No, hogy még ű is czigány?!

Hát nem mondták, hanem ha egyik-másik

megfelejtkezett volna magáról a borközi állapotban, — azt szépen csitítottak, észrevétlenül elhallgattatták, de nem ütötték be a fejét. Mindig megőrizték azt a nymbuszt, ami a cigányt közelebb hozza az urhoz. Ilyenek voltak a bajai Vajdák. Húzták a nótákat úgy, ahogy a szívükben érezték: melegen, tüzesen, cifrázták, úgy, ahogy kotta nélkül a lelkük nótafájáról megtanulták.

Hát bizony ez régen volt. Dült még akkor az „élet” a hambárból, adott az Isten bort, buzát, barackot, tarkafarku malacot . . . Muzsikaszó mellett jött akkor a gyermek a világra, muzsikaszó mellett lépett az ifjú a pap elé a jegyeseivel és muzsikaszó mellett dübörgött a száraz hant a sirgödörbe.

És most? . . . Eh, jobb is arról nem beszélni! . . . Most nem dült az „élet” a hambárból, nem ad az Isten bort, buzát, barackot, a dzsentrí is kiveszett már, csak a rozsdáette kardja függ a fogason és a „rajkó” kottából tanulja az öreg bőtüket.

A mostani cigány talán szebben hajlong az urak előtt, de szív nélkül, lélek nélkül húzza, cifrázza a nótát a kottáról és úgy elcifrázza, hogy szinte kificzamítja . . . Másképp nem tud muzsikálni.

De kiveszték a régi híres Vajdák is. Ha pedig még talán egyik-másik hirmondónak megmaradt, annak a kezében is már régen bottá vált a nyúlt vonó. És ha végig megy a „czigányvégben” és az utcásarkokon meglátja a rajkókat, amint a villogó szemük a kottán révedez, megáll és nagyot sóhajt:

— Hej, nem így volt ez régen! . . . Bizony-nem!

3.) Hogy a számadás vizsgálati közgyűlés valamivel utóbb tartott meg, ezen különben alárendelt jelentőségű kérdésben az előjáróságot mulasztás nem terhelheti, mert a kellő szorgalommal idejében elkészített, összeállított, a törvényes határidőben meghirdetett, a közszemlén keresztül ment községi számadások készen várják a számvizsgáló elnök intézkedését a közgyűlés kitűzése iránt s ebben a tekintetben kizárólag személyi elfoglaltságáról lehet szó.

Hogy mennyiben iparkodik az előjáróság és a hivatal kötelességének megfelelni, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy még egyes községekben 2-, 3- sőt 4 évi számadások készen nyertek véglegességét, addig községünknek legutóbbi számadásai és mind kifogástalanok, már régebben törvényhatósági jóváhagyást nyertek s hogy a községi háztartás és számvitel tekintetében a községi előjáróság és hivatal mily kötelességszerű lelkiismeretséggel jár el, arra a legutóbbi közgyűlésen maga a kiküldött számvizsgáló elnök ur is meggyőződhetett s a legbehatóbb részletességgel teljesített vizsgálat után nem is késett a képviselőtestület előtt elismerésének nyíltan kifejezést adni.

4.) Annak, hogy a községi bíró a falopások tudomásul sem veszi s fél a fatolvajok üldözésétől, éppen az ellenkezője áll, minden egyes bejelentés hivatalos eljárás tárgyát képezi, tettesek kivétel nélkül megbüntettetnek és elzárattással sújtanak, czikkiró igazságszeretetét és jóhiszeműségét mi sem jellemezheti jobban, mint az, hogy éppen becses lapjának megérkezése alkalmával 3 elítélt fatolvaj töltötte elzárási büntetését és hiába könyörgöttek az elzárás elengedéseért.

Mindezekről is hivatalos ügyiratok tanuskodnak.

5.) A községi lovas szolga ellen igenis tettek feljelentést a községi rendőrök még a tettenérés alkalmával oly czimen, hogy a község kaszálójából saját kocsjára rakodott; a törvényszerű eljárás során megállapított, hogy községi lovas szolgának adott szénatermés éppen a községnek fentartott szénatermés mellett van s így teljes valószínűséggel védekezhetett hogy a határbeli szolgálatból késő est idején hazaindulva a még rendelkezben levő szénát összetévesztette. Mindazonáltal a községi előjáróság ezen saját szolgálja által elkövetett mezőrendőri kihágást a védekezés dacára sem hagyhatta elnézés nélkül s őt még annak idejében a megfelelő eljárás mellett a legszigorubb dorgálásban részesítette s az elvitt csekélyebb mennyiségű széna tényleges értékének erejéig 2 egész korona megtérítésére kötelezte, ami teljesített is.

— A zentai polgármesterválasztás sok gondot okoz az intéző köröknek. Az eddigi pályázók egyike se tudta a zentai egységes közhatalot a maga számára biztosítani Az irányadó tényezők körében az az óhaj merült föl, hogy újabb pályázatot irjanak ki. A vármegye központjában ezt a közóhajt — ha törvényes akadályok fenn nem forognak — alighanem figyelembe veszik.

— A zombori központi főszolgabírói állás beszüntetése tárgyában — mint jó helyről értesülünk — még nem döntött a belügyminiszter. Gróf Andrásynak — mint halljuk — az a fölfogása, hogy ezt az állást azért kell beszüntetni, mert törvényünk ilyet nem ismer. A vármegyének, mely ezt az állást annak idején Sándor Béla főispán kívánságára szervezte, nem volt erre joga. Abban az esetben, ha a belügyminiszter megszüntető határozatát meg nem változtatná, a központi főszolgabírói állás helyett újabb aljegyzői állást szervezzenek, esetleg hasonló fizetéssel és hatáskörrel.

— **A legujabb nemzeti vívmány.** Fölháborító dolog történt a napokban *Bálint Gyula*, topolyai kir. segédtelekkönyvvezetővel. Megbetegedvén, egészségének helyreállítása végett szabadságot kért felsőbb hatóságától. Szabadsága helyett azonban azt a megdöbbentő végzést kapta, hogy az igazságügyminiszter *betegsége miatt állásától elmozdította és végkielégítette.* Ha nem a koalíciós rémuralomról volna szó, el se hinnék ezt a megbotránkoztató, fölháborító esetet. *Bálint Gyula* eme brutális jogsérelem reparálását a bíróságtól fogja kérni.

Brankovits György

(p.) Amit a lelketlen embervadászok meg nem tehettek, azt elvégezte a kegyetlen kaszás. Kimozdította állásából a magyar szerbség egyházi fejét, *Brankovits György* patriárkát. A halál július 30-án szállította magához, s így megszüntette azt a durva, vadállatias hajszát, melyet romlott lelkű emberek undorító csoportja szüntelenül intézett ellene.

Brankovits György halála nemcsak a szerbségre nagy csapás, hanem az ország állami létét, nemzeti érdekeit is mélyen érinti. Mert a mai veszedelmes politikai viszonyok közt, amidőn a nemzetiségek politikai térhódítása rohamléptekkel halad előre, nagyon kétséges, hogy vajjon olyan férfi foglalja-e majd el az elhunyt örökét, aki a magyar állameszme fejlesztése, a magyarság politikai érdekeinek előbbreviteléért oly bátor és lelkes küzdelmet fog-e vívni, mint ő. Vajjon az állami kormányzat urai olyan férfuban állapodnak-e meg, aki — *Brankovits* példájára — életcéljául tekinti, hogy a magyar szerbséget a szeparatistikus törekvések káros folyamatától elterelje és az egységes, tömör magyarság erőteljes nemzeti alapjára vezesse. Ha ezt akarjuk — aminthogy az ország érdekében ezt kellene akarniok — akkor csakis olyan püspök foglalhatna állást, aki hosszabb ideig magyarok környezetében tartózkodott, magyar levegőt szítt magába s a magyarság iránt való rokonérzésének jelét adta. Ilyen férfiú első sorban *Bogdánovits* *Lucián* budai püspök.

Az elhunyt főpap azalatt a huszonhárom év alatt, amióta a püspöki és patriárkai — de különösen az utóbbi — méltóságát betölti, mindent elkövetett, hogy a magyarok és szerbek érzelmi egybeolvadását létrehozza. Ennek a magasztos és hazafias törekvésének köszönhető, hogy régi időkbeli keletkezett ellentétek eltűntek s helyöket a kölcsönös megértés, egyetértés és béke foglalták el. Hogy itt-ott merültek föl visszataszító, összhangbontó jelenségek, az nem az ő hibája, hanem azoké, akiknek politikai létét a magyar-szerb testvériség fenyegette, akik botrányokból táplálkoztak.

Most, hogy meghalt, immár ellenségei is bűnbánólag verdesik a mellüket, amiért méltatlanul támadták, durván hurcolták meg.

Brankovics György eletrajza a következő:

Brankovics György Kölpény községében született 1830-ban. Atyja lelkész volt ott, később pedig Zentán. A kis *Brankovics György* az elemi Zentán járta, Óverbáson végezte a gimnázium alsó osztályait, az ötödik és hatodik osztályt pedig Baján. 1847—48-ban Nagykőrösön bölcsészletet hallgatott s mivel a szabadságharc kitörése megakadályozta tanulmányai folytatásában, a közgazgatási pályára lépett s 1749-től 1852-ig Zentán működött mint városi aljegyző. Az 1852-ik év őszén beiratkozott a karlóczai teológiai főisko-

lába s befejezve papi tanulmányait, egy ideig Zentán mint helyettes lelkész kapott állást. 1859-ben Zomborban már esperessé választották meg. Az 1862-iki szerb egyházi kongresszusokon nagy tevékenységet fejtett ki. Az 1882. év május havában belépett a zárdai papok rendjébe s még ez év június havában archimandrita lett, a következő hónapban pedig görög-keleti szerb püspök.

1890 május elsején megválasztotta a görög-keleti szerb egyházi kongresszus karlóczai püspökké és szerb patriárkává. Néhány nappal később a király is megerősítette a választást s egyntal valóságos belső titkos tanácsosi méltóságra emelte. Május tizenegyedikén volt a patriárkai beiktatás nagy ünnepséggel. Új hatáskörében az iskolák gondozására fordította buzgalmát, Karlóczán új papnevelő-intézetét építtette, a melyet 1901. december végén avattak fel. Csaknem hatszázezer koronás évi jövedelméből főleg kulturális célokra áldozott nagyobb összegeket. Közben több kitüntetés is érte, 1893-ban az első oszt. vaskorona-rendet, 1895-ben az első osztályú montenegrói Daniló-rendet, 1091-ben pedig a szerb sas-rend első osztályú nagykeresztjét kapta.

Törley József halála.

Bácsmegeye egyik legkiválóbb fiát ragadta el a kérelhetetlen halál. *Törley József* nagybirtokos, a világhírű pezsgőgyáros e hó 28-án meghalt Osztenében, ahol régi keleti bélbajára keresett gyógyítót írt. Itt műtétnek vetette magát alá, amelynek áldozatul esett.

Törley egyike volt ama keveseknek, akik az országra dicsőséget hoztak, a kik a magyar névnek bécsületet szereztek. Kiváló szakértelmével, fáradhatlan munkásságával, tisztességes üzérkedésével a magyar ipar egyik igen fontos ágával, a pezsgőiparral ntat tört az egész világban. Magyarországon pedig oly nagy teret hódított vele, hogy eme cikknek külföldi, a magyar mezőgazdaságra káros invázióját visszaszorította.

Az elhunyt a közélet egyéb terein is áldásos munkásságot fejtett ki. Sok társadalmi intézménynek volt vezértagja. Kulturális és jótékonyági terén sokat áldozott a köz javára. Elhunytá tehát méltán kelt országzerte mély részvétet, nagy megdöbbenést, — különösen Bácsmegeyében, melynek szülőltje lévén, nagy összeköttetései voltak.

Az elhunytban, aki mindössze 49 éves volt, *Törley Gyu*'a szabadkai ismert nagybirtokos a fivéré, *Körmendy Imre* bácsmegeyi törvényhatósági bizottsági tag pedig az apósát gyászolja.

H i r e k.

A kaboli szerb bucsu. A kaboli bucsut f. hó 26-án tartották meg — mint levelezőnk írja — az alsókaboli zárdában. A bucsu egyházi fényét és ünnepi jelentőségét emelte az a körülmény, hogy azon *Sévecs* *Mitrofan* újvidéki gör. kel. püspök is részt vett, aki 14 pap segédletével végezte az ünnepi misét. A püspököt *Viediczky György* archimandrita, zárdafőnök fogadta.

Zászlószentelés Apatinban. Az apatini Legényegylet szeptember 1-én zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai tisztséget *Dombovits* *Antalné* vállalta el.

A bácsmegeyi vendéglősök nestorát, a szabadkai kintinének elismert „Bárány“-szálloda és vendéglő derek tulajdonosát megtisztelő megjelentésben részesítették kartársai. Egyetletük ugyanis a napokban tartott közgyűlésen egyhangulag, nagy lelkesedéssel tiszteletbeli elnöké választotta a népszerű férfiut. Lichtenneckert alaposan rászolgált erre kitüntetésre.

Orvosválasztás Kiskéren. A kiskéri orvosi állást a napokban töltötték be. Dr. *Schmidt* *Oszkár* mélykúti orvost választották meg.

Fizetésképtelenség Moholon. *Jeftics* *Borsó* moholi kereskedő fizetésképtelen lett. Tartozásai 18,000 koronára rúgnak. Aruraktárának értéke 9000 kor.

Egy munkásegylet százéves feunállásának jubileuma. Az újvidéki építőmunkások szakegylete augusztus 20-án ünnepi megfennállásának 100-ik évfordulóját. Az ünnepi műsor a kö-

vetkező augusztus 19-én. 1. A vendégek fogadtatása a pályaudvaron és hajóállomásokon. 2. A vendégek beszállásolása. 3. Este 9 órakor ismerkedési estély a Szt. István-utcai egyleti helyiségben. Kedden augusztus 20-án. 1. Reggel 5 órakor ébresztő. 2. Reggel 9 órakor összejövetel az egyleti helyiségben, onnan a templomba való ünnepélyes felvonulás. 3. Délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és az egyleti zászló újbóli felszentelése. 4. Ünnepélyes felvonulás a polg. lövészkertbe, a 25 éves diszoklevelek kiosztása. 5. Délután 1 órakor társasbéd a polg. lövöldében (egy teríték 3. kor. 20 fill.) 6. Délután 4 órakor népiünnepély és sétatangverseny a polgári lövöldében. 7. Este 8 órakor nagy tűzijáték, ezt követi a tánc. Szerdán augusztus 21-én: 1. Kirándulás Karlóczára, Kameniczára vagy a beocsini csementgyárba. 2. A vendégek bucsuzása és elindulása.

Házasságok. Dr. *Teleky* *István* zentai gym. tanár nőül vette *Vartus* *Margit* kisasszonyt, *Vartus* *Alajos* zentai földbirtokos leányát.

Jantyik *József* földbirtokos e hó 3-án tartotta egybekelését *Vartus* *Mariska* kisasszonnyal Zentán.

Dr. *Bárdos* *Lipót* zentai ügyvéd kedden vette oltár elé *Déri* *Ilonka* kisasszonyt Szegeden.

Heinz *Gyula* kulai kereskedő eljegyezte *Seidl* *Berta* kisasszonyt Ujverbáson.

Farkas *Mór* Ujvidékről feleségül vette *Schönfeld* *Frida* kisasszonyt Zomborban.

Egy ügyvéd szerencsétlensége. Topolyai levelezőnk híradása nyomán megírtuk annak idején, hogy dr. *Czirák* *Gábor* ottani ügyvéd, az önk. tüzoltóság közkedvelt parancsnok egy tüzeset alkalmával lábtörést szenvedett. Azonnal Szabadkára utazott, ahol sebészeti műtétet végeztek rajta. A napokban további gyógykezelést végezt Budapestre érkezett, ahol — mint velünk közlik — a kereskedelmi kórház sebészeti osztályán azt a megdöbbentő felvilágosítást nyerte, hogy ez eltört testrésze nem volt jól összerakva s így természetesen az egybeforradás nem jöhetett létre. E hó 28-án újabb operációt végeztek rajta, mely — az eddigi jetekekből ítélve — sikerült. A szimpatikus férfiú iránt az egész topolyai járásban, de annak határain túl is őszinte részvét nyilvánul.

A hűtlen barát. *Arszenin* *Steván* és *Czveics* *Gyóka* újvidéki marhakereskedők együtt szoktak vásárra járni. Mult vasárnap is együtt mentek a szenttamási vásárra és ott közösen szobát béreltén aludni tértek. Másnap reggel azután *Arszenin* arra ébredt, hogy társának hűlt helye, de azzal együtt eltűnt harisnyájában elrejtett 1500 korona pénze is. Károsult feljelentésére sikerült *Czveics* *Gyókot* *Adán* elcsipni, honnan Ujvidékre az ügyészséghez kísérték. Az ellopott pénz 220 kor. hián megkerült.

Vakmerő rablás. *Vakmerő* támadásnak lett áldozata az óbecsei vásáron *Nagy József* moholi lakos. *Nagy* eladta tehenét a vásáron 300 koronáért, midőn a kapott pénzt zsebre akarta vágni, a vevő visszaérkezett hozzá azzal az ürügygel, hogy az adott marhalevél nem jó, mert nem arra a tehenre szól, amelyre ki lett állítva. Ezzel odacsalta *Nagyot* egy kocsihoz, hogy ott majd megmutatja a hibákat. *Nagy* gyanútlanul engedett a hívásnak és odament a vevő kocsiához. Amint odaért, az állítólagos vevő elővette a marhalevelet és kezdte *Nagynak* magyarázni a hibákat. E pilanatban a háttérből előugrott 4 atyafi, hátrafogták *Nagy* kezét, az állítólagos vevő kirántotta *Nagy* zsebéből a pénzt és futásnak eredt, a 4 férfi erre szintén engedett és igyekeztek eltűnni. *Nagy* erre kiabálni kezdett, de vele kiabált a még környékében lévő 4 atyafi is a tettes után úgy, hogy az összeverődött tömeg, sőt maga *Nagy* sem tudta, hogy kik voltak a támadók. A rendőrség megindította az eljárást.

Leégett gabona. Zentán nagy tűz pusztított szerdán özv. *Gruin* *Novóné* tanyai lakosnő lakásán. *Gruinnénak* mintegy 18 lánca gabonája égett el. A tüzet az éppen munkában levő cséplőgépből kiszállott szikra okozta, mely a megszobb levő asztagokat gyújtotta fel s a munkások csak akkor vették észre, mikor elharapódzott s oltásról szó sem lehetett. *Gruinnénál* *Pap* *Kelemen* cséplője akkor már harmadnapja működött. A kár értéke több ezer korona.

Angyalcsinálás Topolyán. A tolyai csendőrséghez — mint levelezőnk írja — a napokban az a titkos följelentés érkezett, hogy *Cserenák* *Imréné* 6 hónapos méhmagzatát *Fekete* *Pálné* segítségével elhajtotta. A csendőrség megindította a nyomozást, melynek során kétségtelenül beigazolódott a vád alapossága. A lelketlen asszonyokat letartóztatták és a szabadkai ügyészség fogházába kísérték.

Haldlósok. *Fülke* Pál ny. palánkai tanító a napokban Kácsfalun elhunyt.

Tripolszky Gizella a napokban 17 éves korában, Óbecsén meghalt. Nagy részvéttel temették el.

Neuser Jakab apatini kereskedő a napokban szívizélhűdés következtében meghalt. Nagy részvét mellett temették el.

Lakatosok sztrájkja Baján. Baján a lakatosok sztrájkja léptek, mert munkaadójuk a 20%-os béremelés és 9 $\frac{1}{2}$ órás munkaidő iránti kérelmeket nem teljesítették.

A bajai önk. tűzoltóegylet f. hó 28-án tartott közgyűlésén elnöké dr. *Nyirathy* Jánost, alnökké Bajai Pétert, titkárrá dr. Fehér Lőrinczet választották meg.

Szilágyi Dezső szobrának leleplezése. Szilágyi Dezső szobrát, mely már teljesen készen áll *Telcs* Ede műtermében, szeptember hónapban leleplezik le *Szilágyi* községben. *Fernbach* Károly főispán az ünnepélyre meghívta *Darányi* Ignác minisztert is, aki megjelenését megígérte.

A szabadkai új városháza építése. Szabadka város közönsége az új városháza felépítéséhez szükséges tervek pályázatát hirdette és a beadott pályaművek közül a kivétel alpjául Komor Marsell és Jakab Dezső budapesti építésztervét fogadta el és megbízta az építészeket a részlettervek kidolgozásával is. Miután a színház elhelyezésének és a hivatalos helyiségek beosztásának kérdését a városnál a napokban megtartott értekezleten megoldották Komor és Jakab mielőbb elkészítik a részletterveket, hogy azok alapján a város kiirhassa az építési munkákra a versenytárgyalást.

Orvosválasztás Sztapáron. A sztapári üresedésben volt orvosi állást a napokban töltötték be. Dr. *Momirovits* Dusan szabadkai kórházi alorvost választották meg egyhangulag.

Hangverseny Bácsföldváron. A bácsföldvári ifjuság — mint levelezőnk írja — július hó 27-én a kaszinó nagytermében az ottani tüzoltó testület javára igen sikerült hangversenyt rendezett. A gazdag műsort *Szép* László értelmes szavalata vezette be, utána *Hilák* Vince tanítójelölt szép reményekre jogosító hegedűtudásával járult az est sikeréhez. Harmadik pont volt *Czirják* János tanító felolvasása. A tréfás felolvasást, mely a közönség tetszését nagyon megnyerte, *Rotschild* Sándor kitűnő cimbalomjátéka követte. *Stein* Valika k. a. igen kedvesen mondott ezután egy monológot, nagyban emelve általa az est fényét. A műsor zárójelében ismét *Rotschild* szerepelt, ki most *Stein* Mártonné urnő zongorakiséréte mellett néhány énekdarabot adott elő. A hangversenyt táncz követte, mely egész a reggeli órákig tartott.

Tanítóválasztás Bácsföldváron. Horváth Bojzár bácsföldvári r. kath. tanítót — mint levelezőnk írja — Siófokra választották meg. Így Bácsföldváron üresedés állott be.

Emberi vad. Berberity Péter — mint topolyai levelezőnk írja — a napokban a mezőn megátadta Mosztárszky Sebőknet s erőszakot követve el rajta, az asszonyon súlyos sebeket ejtett. A bűnvizsgálatot megindították ellene.

Rejtélyes módon eltűnt és megkerült pénzösszeg. *Engisch* Frigyes szeghegyi ág ev. lelkésznek e hó 15-én — mint levelezőnk írja — az otáni postahivatalban rejtélyes módon eltűnt 310 koronája. Az esetről jelentést téve, a csendőrség megindította a nyomozást. Mielőtt még befejezték eme eljárást, *Engisch* a pénzhez rejtélyes módon ismét hozzájutott. A titokzatos ügyben a csendőrség folytatja az eljárást.

Brutalitás. Fehér János (bugyi) és Lőrincz János topolyai lakosok a napokban összeeszeszték, miközben Fehér társát a földre teperte, s csizmasarkával oly erővel rugdosta, hogy a szegény emberen életveszélyes sebeket ejtett. A brutális ember ellen megindították a vizsgálatot.

A zombori pénzügyigazgatóság köréből. Az igazságügyminiszter *Gyulás* György zombori p. ü. segédtitkárt titkárrá, *Főző* Sándor fogalmazót pedig segédtitkárrá nevezte ki.

A topolyai építőiparosok szövetsége alapszabályait a kereskedelmi miniszter jóváhagyta.

Kutba fullt kisfiu. Topolyán — mint levelezőnk írja — Bozsik Kálmán nevű 20 hónapos kis fiu a napokban, midőn atyja egy pillanatra magára hagyta, a kuthoz közeledett s abba beleesett. Atyja a szerencsétlenséget nyomban észre vette, de mire segítségére sietett, a fiu már halva volt.

A derék háziasszony. Szabó Anna Kossuthfalvai asszony — mint levelezőnk írja — vadházasságban élő férjének sok bajt okozott. A legnagyobbat a napokban követte el. Ugyanis midőn férje a napokban távol volt hazulról, össze szedte az összes ruhaneműket, szárnyasokat és

élelmiszereket s azokkal megszökött. A férj megtette a följelentést.

A Ferenczestornai műmalmok társulata, mint r.-t., melynek telepei *Ujverbáson*, *Kis-Sztapáron*, *Szt. Tamáson* és *Bácskereszturon* vannak, augusztus 14-ére rendkívüli közgyűlést hív egybe, melynek tárgya a társulati székhely megváltoztatása, illetve ezzel kapcsolatos alapszabálymódosítás. A malom székhelyét mely eddig *Uj-Verbáson* volt Budapestre helyezik át.

Tüz Tündéresen. Tündéresen — mint levelezőnk írja — f. hó 24-én Zsváncsev Voiu háza a melléképületekkel együtt eddig ismeretlen módon kigyulladt és teljesen leégett.

Tüz gondatlanságból. Gejer Jakab titeli gőzcséplőtulajdonos cséplőgépe — mint levelezőnk írja — f. hó 25-én délben kigyulladt és teljesen leégett. Leégett ezenkívül osztagba rakva volt 300 keresztnyi buza, mely 55 szegény ember téli kenyere. Ez is leégett. A géptulajdonos ellen a rendőrség már előzőleg följelentést tett, mert cséplőgépénél az előírtas feckendő hiányzott és nem tartott elég vizet készletében, ami legnagyobb oka, hogy minden leégett, mert a rögtöni mentéshez semmi eszköz se áll rendelkezésre.

Gróf Teleky József tisztartójának öngyilkosságáról már megemlékeztünk. A Népszava is szóvá tette a szomorú esetet, de tendenciózus világitásba helyezte. A *Köztelek* legutóbbi számában erre nézve a következőket közli: A múlt héten a szociálista újságokban az a hír kísértett, hogy *Teleky* József gróf bacsalmási uradalmának tisztartója: *Makkay* László öngyilkosságot követett el, még pedig egyenesen az OMGE. áldozata lett. Ugyanis az OMGE. galicziai munkásokat közvetített az uradalomnak s ezek oly rosszul dolgoztak, másrészt a tisztartó annyira szívére vette a helybeli munkások munka nélküli maradását, hogy e nagy lelki nyomás alatt a Dunába ugrott. Olyan kommentár is volt, hogy *Makkay* azért vált meg az élettől, mert nem nézhette az uradalom által üzött munkásnyuzó politikát. Mindenesetre azt kellett megértenie az olvasóközönségnek, különösen pedig a munkásnépek, hogy a szegény gazdatiszt valamely borkabátos gazságnak lett áldozata. A halálesetnek agitációs jellegű cselekedetnek való csunya kihasználása ellen annak idején nem tiltakozhattunk, mert nem ismertük az esetet. Most azonban legilletékesebb teljes információt szerezvén, nyugodtan kijelentjük, hogy a haláleset hazugságokkal fűszerezve fálalták a közönség elé. A valóság az, hogy *Makkay* László gazdatisztet nem a Dunában, hanem attól néhány kilométernyire eső iszapos, sáros belvizben találták meg. Valószínűleg beletévedt bujkálás közben ebbe az iszapos területbe és nem tudott többé kijönni. Azt hiszik ugyanis, hogy *Makkay* eltűnése előtt megzavarodott — de hogy miért, ezt képtelenek megmagyarázni. Igaz, hogy nem volt megelégedve a galicziai munkásokkal, sokkal jobban panaszkodott rájuk, mint maga a gróf, aki azt mondja, hogy szükégből meg lehet velük élni. De abszolúte nem volt mód arra, hogy helybeli munkásokhoz jussanak s így az uradalomnak a lengyelek meglehetősen magas követeléseit is teljesítenie kellett. Emiatt zsörtölődött a gazdatiszt, ki lü óre volt az uradalom érdekeinek huszonkét éven át. De hogy ez az incidens kergette volna halálba, noha közte s gazdája között kellemetlenséget se okozott s az uradalmat egyáltalán semmiféle válságba nem sodorta, tehát hogy ily aránylag jelentéktelen kellemetlenség gyötörte volna el annyira, hogy emléje megzavarodjék, avagy tisztá öntudattal a halál karjába vesse magát: erre a feltevésre épeszű ember nem juthat. A derék, lelkiismeretes férfit őszintén sajnáljuk, legjobban maga a gróf, kinek bizalmas embere volt. De *Makkay* drámai végzetének oka előttük is rejtély, amint hogy a lélek meghasonlásának s megrázkódásának benső folyamata örökre rejve marad emberi szem előtt. Halála nem vádolt senkit, de mindenki részvétet kelt. Hagyjanak békét tisztos emlékének.

A »bezdáni Tauló-ifjuság« augusztus 10-én a Dobos-vendéglő termében, műkedvelői előadással gybekötött zárkóú táncmulatságot rendez. Kezdeté fél 8 órakor. Helyárak; Első három sor 1 kor. 60 fill., a többi sorokban 1 kor. 20 fillér. A mulatság tiszta jövedelmét a zombori „Rákácszobor alap“-nak juttatják. A rendező bizottság névsora ez: *Bence* István, *Benedek* Dezső, *Braun* József, *Dobos* Rezső, *Franck* Pál, *Gál* György, *Jambor* Elemér, *Kelsch* Jakab, *Kelsch* György, *Klein* Géza, *Nagy* Mihály, *Sonnenfeld* Dezső. Színre kerül: *Liliomfi*. Eredeti vigjáték három felvonásban *Irtá* Szigligeti Ede. Személyek: *Szilvai* professor *Nagy* Jenő, *Camilla* *Jambor* Elza, *Mariska* növendéke, *arva* *Spitzer* Anna, *Liliomfi*, *Szellemfi* vidéki színészek *Klein* Imre, *Benedek* Ferencz, *Schwartz*, pesti fogadós *Dobos* Rezső, *Adolf*, fia *Nyárai* József, *Kányai*, telgdi

fogadós *Ruff* István, *Erzsi* leánya *Bachrach* Mariska, *Gyuri* pinczér *Bence* István, *Szomszéd*-*asszony* *Pollák* Ella, *Urfi* *Kelsch* György.

Aratási ünnepély Katymáron. Minden tekintetben sikerült, megkapó aratási ünnepély folyt le Katymáron — mint levelezőnk írja — e hó 27-én szombaton a *Till*- és *Tománovits*-féle majorban. Annak az öröme, hogy az aratási munkálatok minden baj nélkül a legszebb rendben fejeződtek be, nevezett bérlők ünnepélyt rendeztek az aratóknak. A mintegy 60 tagból álló aratónép tünnepi díszbe öltözött s így gyülekezett a major széles tornácán. Három nagy bográcsban főtt a fiatal ürühús. A jó kedvről is gondoskodtak, amennyiben bufelejtő is volt bőven, amolyan igazi *bácskai karczos*. Étkezés után meglepétsérről is gondoskodott a major nagyszonyja *Babi* néni, amennyiben minden egyes marokszedő között szép és értékes fejre való kendőt osztott ki, kik halás köszönetet mondtak a jószívű asszonymnak nem remélt nagylelkű ajándékáért. Be-fejezőül tánczra perdült a fiatalság s zene és ének-szó mellett vígan folyt a mulatság, mely bele-nyult a késő esti órákba. Elképzelhető, hogy melyek benyomást tett e romlatlan egyszerű nép lelkiületére a nagylelkű bérlők ezen pazar bőkezű-sége. Örömkönnyeek csillogtak nem egyik a szemében. Követésre méltó példa s utmutató, miként kell a népet halára s kötelességtudásra buzdítani. Ez a nép bizonyára nem fog lelketlen izgatók után menni s nem egy könnyen felejtű a mai nap örömeit, melyben bérlőinek jóindulatából, nemes-lelkűségéből bőven része volt.

Az egyesült óbecsei takarékpénztár r.-t. pályotájának terveire hirdetett pályázaton kilencz pályaművet adtak be, amelyeknek jeligéi és költségvetési végösszegei ezek voltak: Igazság 83190 korona, Centralis 81792 korona, Óbecse 83542 kor. 65 fillér, Csakis így 85000 korona. Bácskai bank 90682 korona, *Oszi* róza 98788 kor. 40 fillér, *Aranykerék* 96158 kor. 84 fillér, *Veni* 81283 kor. 10 fillér és *Zeus* 80130 korona. A tervek közül ötöt Budapestről, kettőt Temesvárról, egyet egyet *Ujaradról* és *Apatinból* küldöttek be. A terveket a bírálóbizottság f. hó 28-án bírálta el. A bírálóbizottság tagjai a bank részéről *Kaszap* Győző igazgatófőmérnök és *Vécsey* Géza főtisztviselő, a Magyar mérnök és építészegylet részéről pedig *Reiss* Zoltán budapesti műépítész voltak. A szakértői vélemény szerint a tervezők egyike sem ragaszkodott az előírt építési összeghez és azért azt javasolja, hogy e pontot ne vegye a bizottság szigoruan figyelembe. A helyi viszonyok figyelembe vételével és a bank követelményei, valamint a lakások szempontjából a szakvélemény szerint a Centralis, a Bácskai bank és a *Zeus* jeligéjű tervek tartalmaznak oly eszméket, amelyek a kivitelnél előnyösen felhasználhatók lesznek, a bírálóbizottság a szakvélemény alapján az első díjat a Centralis jeligéjű pályatervnek ítélte melynek szerzői *Málnai* Béla és *Haasz* Gyula budapesti műépítész, a második díjra alaprajzáért a Bácskai bank jeligés pályaművet érdemesítette. E mű szerzője *Baumhorn* Lipót budapesti műépítész. A harmadik díjat a *Zeus* jeligéjű tervnek juttatta, amelynek szerzője *Müller* József budapesti építész. Megvette és megdicsérte művésziesen rajzolt aláernatív homlokzatáért a „*Cakis* így“ jeligés pályatervet, a melynek szerzője *Reich* József budapesti műépítész.

Amikor a csendőrök fegyverkeznek egymás ellen. Szokatlan esetről ad hírt topolyai levelezőnk. E hó 28-án bucsu volt *Kishegyesen*. Az ünnep szépen, rendben folyt le. De mert az ilyenkor történni szokott verekedéseknek nyoma se volt, hát a kirendelt csendőrség 2 tagja kapott egymással hajba. Éles golyóval töltött fegyvert ragadtak egymás ellen, kevés hiba hogy vérengzés nem történt. A többi csendőrök idejében közbeleptek s a verekedőket szétválasztották. Majd pedig megvasalták s Topolyára szállították őket.

Bácskai karczos.

Aratási ünnep Katymáron. *Till* Imre és *Tománovits* György követésreméltó, szép ünnepélyt rendeztek katymári birtokukon az aratónép javára.

A munkások, akik a gazdákkal mindég szívesen szállnak szembe, ez ellen az ünneprendezés ellen nem tiltakoztak.

A szeghegyi jegyzőválasztás. A szeghegyi jegyzői állást egynémely körök minden erővel olyannal akarják betölteni, akik a közigazgatáshoz annyit ért, mint a hajdu a harangöntéshez.

Nem hiába Szeghegy-ről van szó; de ezek a körök a szegyet nem is a fején, hanem a hegyén találták el. Vigyázzanak, nehogy ebből egy kis politikai seb támadjon.

*

Uj kukoriczavetőgépet mutatott be a napokban Kendel Henrik bulkeszi lakos. A meghívott gazdák a próba után így kiáltottak:

— Henrik ur, mi meg vagyunk elégedve kenddel.

*

A szabadkai új városháza építésére kiűzött pályázaton Komor Marczel műépítész nyerte az első díjat.

Ebből is kiténik, hogy a szabadkai városi viszonyok komor színben vannak.

Közgazdaság.

A zuzott zab etetése. Elméletben a zuzott és darált zab etetése czélszerűbb, mint az ép szemeké, mivel az utóbbi több rágást és nagyobb-foku emésztési munkát igényel. Azonban a tapasztalat szerint legjobb, ha a jófogu egészséges állatról van szó, ha a zabot se nem zuzzuk, se nem daráljuk, hanem úgy, ahogy van, szecsakával keverten etetjük. Ha más tekintetben megfelelőleg takarmányozzuk a lovat, az ép szecsakával kevert zabszem jobban kihasználódik, a lovak pedig több munkát tudnak végezni és egészségesebbek is, mintha zuzott vagy darált zabbal etetnék őket. Az ép zabszemek rágásakor az emésztést előmozdító nedvek képződnek, ami a zuzott zab etetésekor nem fordul elő. A zuzás vagy darálás közben az anyagcserét előmozdító konferin, mely a héjban fordul elő, jórészt elvész s az oxidáció folytán belőle képződő vanillin elillan. Sok helyütt szopós csikónak eleinte zuzva adják a zabot, de ez sem feltétlenül szükséges. Beteges vagy öreg lovaknak, melyeknek fogazatuk rossz, adhatunk zuzott zabot, különösen ha valami — mostanában divatos — vastaghéjú zabot etetünk, de még ebben az esetben is ajánlatos, hogy szecsakával keverjük. Igaz ugyan, hogy ezáltal több munkát ad a rágás, de a zab is kihasználódik, amennyiben az az állat egészségére és munkaképességére jobb hatással van.

A burgonya rothadásának meggátlása. Igen gyakran és sajnos tapasztaljuk, főleg már tavasz felé, hogy a tőre elített burgonya, kivált ha egy kissé hibás, könnyen rothadásnak indul a pinczében. Ezen körülmények lehető ellensúlyozása céljából szükséges, hogy pinczénket ősz végén, száraz napokon erősen szellőztessük, így segítvén elő annak kiszáradását. A kiszáradt pinczébe azután, annak közepén, tehát nem a nedves falak mellett, téglából és pedig körülbelül ötöt egymás fölé helyezve, oszlopokat állítunk, amelyekre léczrácsot helyezünk s erre ömlesztjük rá a burgonyát, melyet előbb jól megválogattunk, a hibásakat kiszedvén. A rácsosaton a burgonyát a levegő járja s némi szellőztetés s egyszerű-kétszer való megforgatás mellett sokkal biztosabban eltartható, mint bármely más módon s elkerülhető az, hogy a burgonya, a pincze nedves talaján vagy nedves homokon feködjek, mert az ilyen nyirkos talajon, ha a burgonyának csak a legkisebb hibája volt, az azonnal rothadásnak indul és vele rothad az egészséges is különösen akkor, ha fal mellett van felhalmozva. A kiválogatásnál rakjuk félre minden legcsekélyebb hibájú példányt, mert hiszen értékesíthetjük őket vagy állati eledelül vagy nem annyira hibásak, egyéb konyhai czélokra is, csak természetesen el kell távolítanunk belőlük a rothadt részeket s nem szabad azt hinnünk, hogy az állatoknak minden jó.

A földmivelési miniszter a bácsme gyei lódíjazásokért. A földmivelési miniszter a bácsme gyei lódíjazásokért — mint minden évben — ezidén is 2000 koronát utalványozott.

A gazdakörök segélyezésére a Bácsme gyei Gazdasági Egylet nagyobb segélyt kért a földmivelési minisztertől, aki a kérelmet fedezet hiányában elutasította.

A bácskerteszi tejszövetkezet berendezési költségeire a földmivelési miniszter 800 koronát engedélyezett.

A bácsföldvári tojásértékesítő szövetkezet a földmivelési minisztertől államségélyt kért. A miniszter a kérelmet véleményezés végett elküldte a gazdasági egylethez, mely azt pótlólag ismét fölterjesztette.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete a bácsme gyei főügynökséget följánlotta a gazdasági egyletnek, mely ebben az ügyben a jövő havi igazgatósági ülésen fog végleg határozni.

Kukoriczavető gép. Kendel Henrik bulkeszi lakatosmester igen gyakorlatias kukoriczavetőgépet talált fel, a mely őt sorban pontos, 80 centiméternyi egyenlő távolságokban ülteti a tengerit, úgy hogy az így ültetett növényt igen könnyen lehet megmunkálni. A kukoricza közé babot, kendermagot, tököst stb. ültet a készülék is lehet az ültetőgépre alkalmazni, ha külön megrendelik. A gépet Kendel újabban tökéletesbitette azzal, hogy az ültetendő kukoriczára az ültetés alkalmával szemenkint egy maréknyi műtrágya esik, úgy hogy e művelet rosszabb földben is jó termést biztosít.

Szerkesztői üzenetek.

Népkör, Vajszka. Minthogy mi kérelmüket nem teljesíthetjük, levelüket elküldtük egy német lapnak.

W. J. Katymár. Köszönjük. Gyakoribb értesítést szívesen vennők.

H. S., Zenta. Abban a vasúti tervben az ön kombinációja szerintünk kivihetetlen. Ha a hidon való átvitel eszméje megvalósul, akkor talán igen. A zenta—csantavér—bajmoki közvetlen irány 53 klm. Zenta—Csantavér—Topolya—Bajmok pedig 68 klm. Dehát a bajmoki bekapcsolás nem egészen bizonyos.

„A kánikula réme“. Ez már csakugyan réme a kánikulának. De mert az ilyen rémek nagyon veszedelmesek, különösen az irodalomra, hát agyonütöttük s a papirkosárba tettük el.

„Szívem illatos virága“. A czim nagyon szép. Azt esetleg felhasználjuk, de más tartalmat kértünk hozzá.

Ujvidék. Köszönjük. Egyelőre nem.

B. K., Bácsföldvár. A jelzett számmal már nem rendelkezünk. Bekötött példányunk van ugyan, de ez csak itt tekinthető meg.

H. P., Kunbaja. A balatoni kirándulás füstbe ment. Az ókor maradványai közül három értékes darab eltűnt. Kettő még gazdagítja a Cs. f. antik gyűjteményét.

Dr. H. Gy-né, Bács. Megvan. Legközelebb sorra kerül.

Dr. Cz. G., Topolya. Intézkedtünk. Levelező, Topolya. Az illetőnek szerdán irtunk.

K. K., Siófok. A válasz miért maradt el?

W. S., Szabadka. Főlöszleges itt ismertetni. Hiszen a Pallasban részletesen megtalálja.

S., Zombor. Bosnyák Erzsike munkatársunk legutóbbi kitűnő tárczájának második folytatásában néhány tordelési és sajtóhiba csuszott be. Ezek azonban oly természetűek, hogy aki a tárczát figyelemmel olvasta, nyomban ráakadt a hibákra.

Nyilttér.)*

Sokan éreznek hasogatást és fájdalmat végtagjaikban, mivel sok köszvényes, rheumatikus ember van a világon.

Mások ismét rándulások és csonttörésektől eredő fájdalmakban szenvednek.

Mindezeknél enyhülést és gyógyulást eredményez Soós Károlynak Óbecsén korszerűen felszerelt kénes iszapos fürdője. 1—3

*) Eme közlemény tartalmáért a beküldő felelős.

2432 szám. kig. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásba kebelezett Sajkás szt. Jván községben üreseedésben levő

II-od irnoki állásra

pályázatot hirdetek s felhivom mindazokakik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam f. é. augusztus hó 7-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezők itt gyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 720 kor. Titel, 1907 július hó 14-én.

1—2 Szemző János főszolgabíró.

3378. kig. 907. sz.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebelezett Felsőkabol községben üreseedésben levő

irnoki állásra

pályázatot hirdetek s fethivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzam f. é. augusztus hó 7-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vetetni nem fognak.

Az állás javadalmazása évi 600 kor. Titel, 1907. július hó 13-án.

2—2

Szemző János főszolgabíró.

A „Földbérleti és parcellázó Bank“ Részvénytársaság

Temesvárott, Belváros, Dom-tér

Vimmer-féle ház

Bérbevesz és megvesz

nagyobb birtokokat s azokat kisebb parcellákban kisbirtokosoknak bárbeadja vagy eladja. Aki drága jelzalogkölcsonét olcsóbbra akarja átváltoztatni, az forduljon bizalommal a fenti intézethez.

Jelzalogkölcsonök 4 és 4 1/2% kamat mellett engedélyeztetnek.

ÚJ INTERNÁTUS ZOMBORBAN.

A t. érdekeltek szülők értesítetnek, hogy egy új nevelőintézet létesült

„Zombori Deák-Otthon“

czim alatt, amelyben a felügyeletet egy főgimnáziumi és egy felső kereskedelmi iskolai tanár gyakorolja, akik az internátusban állandóan benn is laknak.

Felvétetnek főgimnáziumi, felső kereskedelmi és elemi iskolai növendékek korlátolt számban.

Havi teljes ellátás 40 korona.

Prospectussal kívánatra készséggel szolgál

Dr. Pólay Vilmos,

az internátus igazgatója Zomborban.

1-3

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján írt

földrajzomra

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szíves jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállításra, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendéseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

közs. tanító.

Zenta.

Liptói juhtúrót

friss tavaszt, a legfinomabb mtnőségben 5 kgr. postabördönökben franco 6 koronáért 5 „ papírkartonban franco 6 kor. 50 fil.

Továbbá világhírű klenóczi csemege-sajtokat, u. m. **Ostjepka, Parenicza és Syrec** a logolcsobb árakon utánvét mellett ajánlja

Répás Lajos sajtgyáros

Klenóczi (Gömörmegeye.) 3-10

Véd-

jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar részvény-társaság

Brassói Kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

c. a gazdaközönség becses figyelmébe Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA

Budapest,

IV., Mária Valéria-utca 7.

ALFA-SEPARATOR RÉSZV. TÁRSASÁG

Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen Alfa Laval Separatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60-000 darab.

Legjobb szőlőoltványok

Igen olcsón eladók,

Fajtsza Riparia Portalison készült fehér borfajok Olasz Rizling, Szlankamenka, Furmint, Kövidinka Leányka, Sárfehér, Mézes fehér, Ezerjő, Muscat, Ottynell, Mirkovácsi, Juhfark, Bakator; vörös borfajok: Nagyburgondi, Oportó, Nemes kadarka; csemegefajok: fehér Chasselas, piros Chasselas, Passatutti, Mézes fehér, Oporto, Muskotályok, Ezeréves, Kossuth Lajos stb. bő és igen bőtermő fajokban kaphatók:

I. oszt. gyökeres fásoltvány	— — ezre	95	frt.
II. „ „ „	— —	45	„
I. „ „ „ zöldoltvány új tiltetésre	„	80	„
I. „ „ „ sima	„	45	„

Igen erős gyökérzettel 2 éves gyökerű zöldoltványok kiválóan régi szőlők hiányának pótlására 10 drb 1 frt 10 kr. 100 drb. 10 frt., 1000 95 frt.

I. oszt. sima Riparia Portalis	— —	10	frt.
II. „ „ „	— —	5	„
I. „ gyökeres „	„	20	„
II. „ „ „	„	12	„
2 éves „ „ „	— —	20	„

Elfogadok megrendelést azonnali, vagy tavaszi szállításra, előlegül az ár 1/3 részét kérem, a többi utánveszem.

Székely J. József

Gyöngyös, Szent-Urbánteplom.

Leánynevelő intézet Zentán.

A mai nehéz szociális viszonyok mellett a leánygyermek szülői bizonyára örömmel veszik tudomásul Endrei Sománé (volt városi mérnök neje) okl. tanító vállalkozását, aki Zentán egy internátussal egybekötött leánynevelő tanintézetet létesített, ahol középiskolai kiváló tanárok vezetése mellett leánygimnáziumi polgári és továbbképző magán tanfolyamra vételek fel leány növendékek és azonkívül az internátus nyilvánossági joggal felruházott 6 elemi osztályt foglal magában.

Az intézetben mérsékelt díjazásért családias szeretetteljes bánásmód, valláserkölcsi nevelésben és kitűnő ellátásban részesülnek a növendékek. Az internátus gyönyörű stílusban fölépített, kenyelmes, tulajdonát képező magánépületben van elhelyezve. Tágas udvar, pompás kert, tennispálya, vízvezeték és villanyvilágítás egészségügyi szempontból is alkalmassá és ajánlatossá teszik ezen internátust.

Az igazgatóság kívánatra bárkinek is megküldi a bővebb felvilágosítást nyújtó prospektusokat és így minden szülő, aki leánygyermekét jövőjét, illetve szellemi és testi kiképzését csekélyebb anyagi áldozattal biztosítani óhajtja — forduljon bizalommal

Endrei Sománé

leánynevelő intézetéhez

Zentán.

4-4

Eichbaum Mór

Kőfaragómester és Kőbányatulajdonos,
Budapest, V., Lipót-körút 2.

Nagy raktár az összes kül- és belföldi márványok, sienyt és gránit

sirkövekben,

ugyszintén az összes használatban levő butormárványokban. Telefon 291. szám.

Javítások épületeken és termelőkben, ugyszintén felirat ujtások a legutányosabbban és pontosan eszközöltetnek. 16—

Ad. 3460 szám. kig. 1907.

Pályázati hirdetés.

szenttamás községben üresedésben levő 1000 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetéssel javadalmazott községi

írnoki állásra

ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeket hozzám folyó évi augusztus 31-ig terjesztsek be.

A később érkezőket figyelembe nem veve.

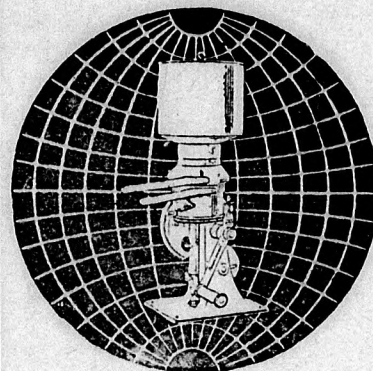
Óbecse, 1907. július 13-án.

Dr. Balaton Gyula

főszolgabíró.

Fontos a tejgazdaságban

a GLOBE SEPARATOR

Teljes tejszövetkezet-i berendezések, kézierős és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállítás-hoz, vaj- és sajtgyártáshoz

legelőnyösebben szállít az Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI., Jász-utca 7. szám.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb árakon átveszünk.

125—

1000 holdas birtok

Veszprem közvetlen közelében

1000 holdas pusztá

ELADÓ.

A legjobb minőségű termőföldből álló birtokon sok a mező, s egy szép erdő van.

A lakostályból és mellékhelyiségek-ből álló épületek a legtökéletesebb egészségi és gazdasági igényeknek felelnek meg.

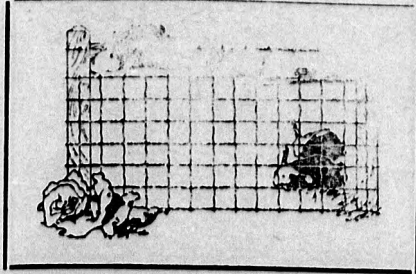
A birtok legalkalmasabb olyan 5-10 telkes gazdának, a kik e célból szövetkezniének.

A vételt megkönnyítik az olcsó ár és a legelőnyösebb fizetési feltételek.

Jegyző urak közvetítését szívesen veszem.

Ehrenfeld Antal

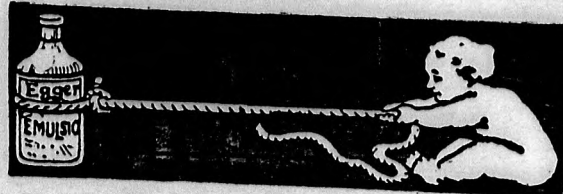
fűszernagykereskedő
Mohács.

A ki tartósan és kevés pénzért akarja udvarát, kertjét, szőlőjét bekeríteni, úgy vegyen üzletünkben „Hungária“ horganyozott sodrony-fonatot, melyet eredeti gyári (Haidekker Sándor) áron számítunk. Szőlők bekerítésére fűskés horganyozott sodronyból nagy raktár. Kapa, ásó, metsző-olló, gazdasági és kerti eszközök nagy választék.

Ulreich Testvérek
vaskereskedése
Szabadka,
Rudics-uteza
Telefon 236.

«Vigyázzni ezen bejegyzett védjegyre»

«Vigyázzni ezen bejegyzett védjegyre»

AGÓDÓ ANYÁK

vézna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt gyermekük érdekében emlékezzenek az

Egger-Emulsióra,

mely szer orvosi szakvélemény alapján hivatva van a kisdetek élet- és fejlődés képességét teljes mérvben helyreállítani.

A NADOR-GYŐZSERTA Budapest, VI., Váci-körut 17.

bárcinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás és portóért.)

Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIO 2 korona.

Kapható Szabadkán: Deczy Dezső, if. Gálffy György id. Gálffy György, Hoffmann József, Illés Antal, Langhof Gyula örök., Milassin Illés, Palics I., Silberleitner F. Csantavéren: Tiborfy Kálmán örök. Csurogon: Ember István, Nagykánizsán: Beer Emil, Tripolszky J. Pálison: Szigethy József gyógyszerárakban.

Fogorvos-specialista

Dr. Löwy S. Ujvidék

Legmodernebb fogászati kezelés, szájpaddal nélküli fogsorok a berlini kir. fogászati klinikán tett tanulmányaim alapján. Villanyos berendezés; két rendelőszoba, úgy hogy vidékiek — kellő assistenciám lévén — még aznap elintéztetnek.

Lakik: Főtéren „Mayer szálloda“ mellett.

Ez a keret szűk

ahhoz, hogy a Hoppa angol teint regulator meszeszerű gyors szépítő hatását ecsetelhesük, de ez főlegesen is, minek szaporítani a szót

H tények beszélnek H
Ovegyenek a t. hölgyek 2 kor. 5 = fillérért Hoppát és O
a szeplő májfolt, bőrvörösség, m... esser, pörösenés. P
Ppattanás és más arcztisztatatlanság csodálatos eltűnése minden szónál szebben bizonyítja, hogy a P
Hoppa minden mást feleslegessé tesz, egymaga pótol krémeket, szappant, pudert. Puhítja, ifjítja, üdíti P
A finomítja és fehériti az arczot, kezeket, nyakat, vállat. A

Koppa angol teint regulator **Koppa**
főraktára:
Kaiser Vilmos és tsa
drogériája
Győr, Baros-ut 4. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. 10-1

Mindennemü biztosítékot nyujtok

hogyan
Excelsior-Trissin-féle

szőllővessző nemesítő gummijaim nap és eső ellen

14 napon át

megmaradnak a venyigén.

Köszönőlevelek százaival rendelkezem.

12 1/2 cm. hosszuból 4500 drb. megy 1 klg.

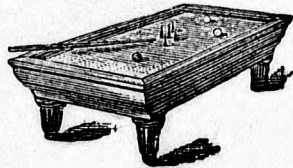
10 " " 6000 " " 1 "

8 " " 8000 " " 1 "

Rudolf Desterreicher

Wien, II/3. Lilienbrunn-gasse 10.

Rendeléseknél kérjük a „Bácsmegye“-re hivatkozni.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep, **SZEGED, Boldogasszony-sugarut 58.sz.**

Legujabb szerkezetű fordítható TEKEASZTALOK jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. RÉGI TEKEASZTALOK becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákkókat és mindenféle kávéházi felszereléseket. Rajzok és költségvetések ingyen. 78—

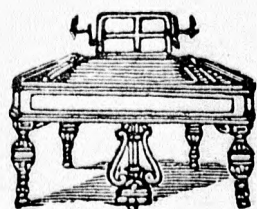
Makulatura.

A Pesti Napló és Budapesti Hirlap minőségének és nagyságának megfelelő makulatura papiros

100 klgm-ként 10 kor.

ab Budapest.

Özv. Herz Árminné
Budapest, Király-utca 70.

Hangszerek.

Rudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán (Alapított 1899). Ajánlja saját gyártmányu jó erős hangu czimbalmait, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos árákért.

Tisztelettel
Kudlik Ádám.

RÁKÓCZI

gyomorkeserű évek óta forgalomban lévő közkezdvelt magyar házi-szer, melynek hatása gyomorfájás, nyomás, égés, puffadás, savanyu felbőgés, görcs, hányinger, széküles, gyakori főfájás, hideglelés, köhika, emésztési zavarok, étvágytalanság, vesebaj, a száj rossz szaga, keserű íze, stb. ellen páratlan. A gyomortól eredő bajoknál azoknál is segít, kik évek óta használták a legkülönbözőbb külföldi gyomorszereket. Szabályozza az emésztést, feltölti a vért és bizony okos dolog ezen kitűnő magyar gyógyitalból naponta evés után fél kupiczával felhajtani. A Requinny-féle valódi Rákóczi gyomorkeserűnek 1 üvegét 2 koronáért, 10 kis üvegét bérmentve 4 koronáért, 3 nagy üvegét 6 koronáért bérmentve küldi a készítő.

Requinny Attila gyógyszerháza
Budapest, VII., Külsőkerepesi-ut 24-18.

Valódi Requinny-féle római vértisztító szörp páratlan szer mindennemü börbaj, hujakór, kiütések és minden a véromlásból származó baj ellen. Verbőségekben szenvedőknek nélkülözhetetlen. Nagy üveg 3 K., 3 üveg bérmentve 9 K.
Kérjen „Kis házi kincstár“-t, ingyen kap mindenki.
Főraktárak: Török J., gyógytára, Király-u. 12. Andrassy-ut 26. és Dr. Egger Nándor gyógytár, Váci-körut 17.

Minden börbajnál, rosszvéruéknél, különféle kiütések, pattanások és oly bajoknál, melyek véromlásból származnak, gyorsan és biztosan segít a Reduinny-féle

Római

Vértisztító-szörp,

ártalmatlan, a gyomrot nem rontja, nélkülözhetetlen védőszer azoknak, kik verbőségekben szenvednek, kövérek és guttafésre hajlamuk van. Egy nagy üveg ára 3 korona. 3 üvegét 9 koronáért bérmentve küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után a készítő.

Requinny Attila gyógyszerész,

Budapest, VII., Külső Kerepesi-ut 24-18.

Főraktár: Török József gyógyszerháza, Király-utca 12. és dr. Egger „Nádor“ gyógyszerháza, Váci-körut 17. szám.

Mindenkinek ajánlatos a híres Requinny-féle

Rákóczi-gyomorkeserű

melykitűnő emésztőszer étvágytalanság és gyomorfájás ellen. Üvege 2 korona. Kérjen „Kis házi kincstár“-t ingyen kapja.

Ha köszvényben, reumában, ischiasban szenved vegyen egy üveg

Dr. Fleisch-fele köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-l hát-, és derekfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható;

Dr. Fleisch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerházában,

G Y Ö R. Baross-ut 24. szám.

Másfél decziliteres üveg ára 2 kor. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 kor, 3 kis. vagy 2 „Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve utánvétellel küldjük. 36

Iszákosság nincs

többé! Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán 9-52 adható az ivó tudta nélkül.

9-52

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és becselenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi világ híró COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy közönségi irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A COZAPOR teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk Magyarul levelezünk.

Egy czég az újságokban hirdetéseket közöltet, melyek szövege a mi hirdetésünk pusztá utáztata; sőt nem éri be ezzel sem, hanem utánozza törvényes védjegyünket is (palack és kéz.) Kétségteljesen felesleges a t. közönséget arra figyelmeztetni, hogy az említett czég semminemű öszszeköttetésben sem áll velünk és hogy a por, melyet elad sem a valódi, világhíró Cozapor.

A COZAPOR a következő helyen kapható:
Német I. gyógyszerára, ZOMBOR, Szt. Györgytér.

Képviseleink szerünket árusítja el és bárkinek díjmentesen egy elismerő iratokkal telt könyvet ad.

Minden kérdést, próbát és könyvet illetőleg Zomboron kívül lakók közvetlenül főraktárunkhoz, Londonba intézzék.

Hiábavaló ingyenpróbákért képviseleinkhöz fordulni, mert az ilyeneket nem szolgálhatat ki.

COZA INS ITUTE, 62, Chancery Lane, London 28. (Anglia.)

Levelek 25 lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.

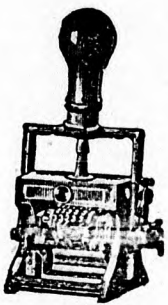
Mikszáth Kálmán művei

22 kötet, és a Szalai-Baróthy-féle Magyar Nemzet Története 2 kötete

olcsón eladó.

Czimet megmondja a „Bácsmegye“ kiadó-hivatala.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénnyomókat, keletbélyegzőt, számozó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legújanyosabban készíti az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

GEDYUSZIGER KUGÓ VÉSTÉK

Budapest, VI., Váci-körut 17

A Bácsmegyei

Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kivánatra ingyen.

171-

Piros Delaware vessző

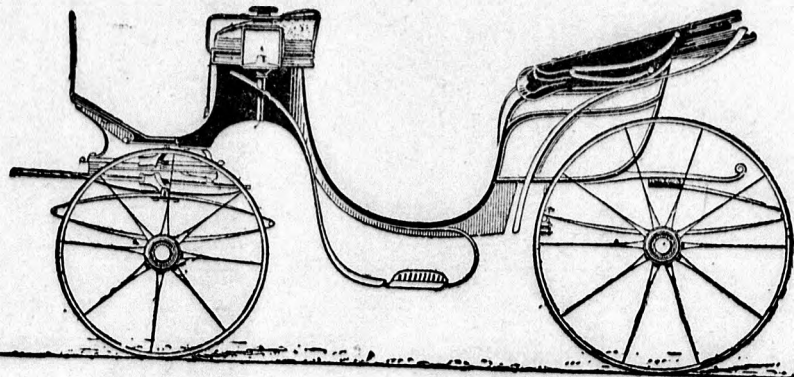
sima 20,000 drb. I. oszt. ezre 20 frt. II. oszt. 15,000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség **2 éves bor és csemege fás s zöld oltványok** a legkijünőbb Chasselas, Muskatál és különleges csemege oltványok.

Európai és Amerikai sima és gyökeres, mérsékelt áron.

Árjegyzéket, mely a „Delaware“ és az összes fajok részletes ismertetését és sok hasznos tudnivalót tartalmaz, ingyen és bérmentve küld bárkinek.

Szücs Sándor és fia szőlőtelepe

Bihardiószeg 6.

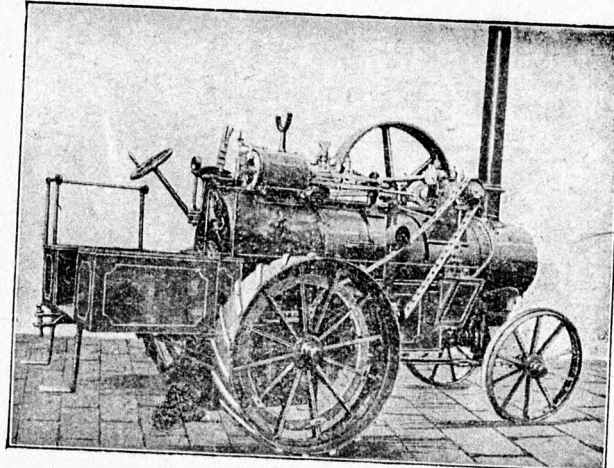
Kocsi-gyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. cz. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó czég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítő menyeyek az 1896. évi orsz gos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási tanfolyamot** sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.** Mindezek előrebocsátása azon reményre jogosít, hogy e téren feladni képes vagyok. — Régi kocsikat ujakra becserelek. Átalakításokat jutányosan készítek. Képes árjegyzék ingyen.

Legpraktikusabb és szeállítás.

Magán-jároló öntvények

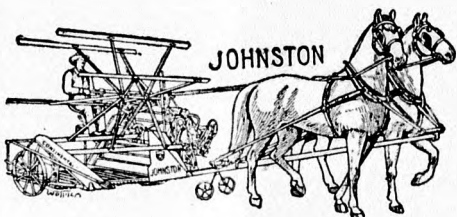
nyersen vagy megmunkálva készen

Schumacher Rudolf Fiai czégnél kaphatók

ÓBECSEN

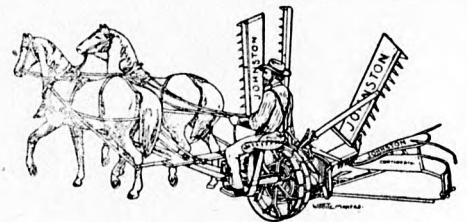
Átalakítanak a legsolidabb kivitelben jótállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják. Ugyanott több 4-6-os magánjároló eladó s vesznek vagy becsereinek 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

Legolcsóbb rendszer.

JOHNSTON

Mező-gazdák

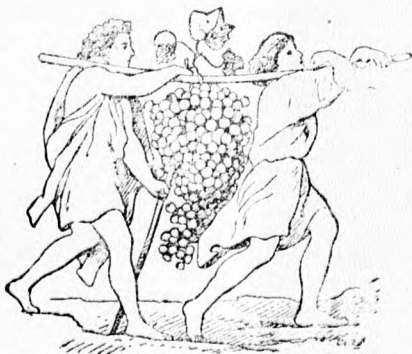
részére ajánlja eredeti amerikai Johnston gyártmányu **kéveköto aratógépeit, marokrakó aratógépeit** továbbá eredeti meritővályus szerkezetű Melichár-féle **vetőgépeket, Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, szénagereblyéket**

eredeti Robey és Tse lincolni angolországi gépgyári gyártmányu gőzcséplőkészleteit a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módzatok mellett

Szücs Ödön gépgyára

Baján.

Fióktelepek a megyében Szabadka, Óbecse, Ujvidék

Manhold Kálmán

KULA, Bácsmegyének a Teleska magaslatán fekvő Rác György-féle Jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.

2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kivánatra névjegyzéket küldök.

3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkijünőbb fajokban.

4. Gleditsia elősvény, valamint az elősvények királya.

Maclura Aurentiaca elősvény, melynek gyökerei nem sarjadanak, tövisei tgen

sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. Szives megkereséseket kétr

Manhold Kálmán nagybérő.

„Bácsmegye“ vállalati nyomdájában (Petőfi nyomda)